

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om dansk Poesie, Sprog og Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om dansk Poesie, Sprog og Historie", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1816_297_2-com-root.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

degenereret, udartet.

dvs. russernes.

karakteristisk, særegen.

i forhold til det.

tålmodigt.

tydeligt.

bemærkelsesværdige.

fortællinger fra oldtiden.

karakteristisk, særegen.

utvivlsomt, uden tvivl.

agtværdige, pålidelige mænd hædersmænd; danske mænd.

sådan.

overfalde, knuse; true.

her: person, som strejfer om og skyder; marodør.

kan være (optativ).

essens; saft fra det inderste, kernen. Her i overført betydning: styrke, sundhed, kraft.

således.

agtværdige, pålidelige mænds; danske mænds.

her: væsen, karakter.

helt sikkert.

blufærdighed.

egl. bravhed, gævhed, retsindighed; her med konnotationer til det at være dansk.

helt sikkert.

enkle, letfattelige.

sikkert.

utvivlsomt, uden tvivl.

efterladt.

talemåde for værdier i henholdsvis jord og penge (eller andre flytbare værdigenstande).

tidsalder.

(det) kan være (optativ).

forvrænge, ødelægge.

fordreje, forvrænge.

tungemålet, sproget.

dansk skjald, digter.

de uægte (uægteskabelige) børn.

flygtig lyst.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

den lovformelige hustrus.

dvs. talte, udtrykte sig.

ordsprog; jf. Mau 1879 nr. 3.694.

oksedriverne.

glædes.

de højtråbende markeds-gøglere eller handlende, der anpriser deres varer med råben, pral, løgne m.v. for at lokke kunder til.

nedsættende om det dansk-tyske blandingsprog i Flensborg; et dansk isprængt tyske gloser og tysk grammatik.

talemåde svarende til at give med den ene hånd og tage med den anden.

heltesproget, som man fx finder det i sagaer og eddakvad.

mukken og tomme indvendinger.

især.

behandle.

kendte; uomtvistelige.

endnu; i det mindste.

dybde.

går lige frem uden at se sig for, handler tåbeligt; talemåde, jf. Mau 1879, bind 2, s. 86.

valgmuligheder.

tydeligt.

oplyse om, gøre klarere.

gerninger, handlinger.

prale.

dvs. syntes.

lytte (opmærksomt), høre.

udsprungne, blomstrende.

drog ud, begav sig bort fra.

våbenlarm.

(middelalderlige) danske konger.

kongemagt, herredømme over tre riger: Danmark, Norge og Sverige (som under Kalmarunionen fra 1397).

mandige.

ros, berømmelse.

hverken.

betænksomt, med omtanke.

folkeviserne. Kæmper betyder her krigere eller helte.

ros.

agtværdige, pålidelige mænds; danske mænds.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

også.

sikkert.

også.

det danske sprog.

også.

i det jordiske liv.

svagt skin af dagslyset før solens opgang (eller efter dens nedgang).

her: tegn.

forløb, gang.

da.

vinden, luftstrømmen.

vise sig, fremtræde.

sikkert.

sådan.

behagelige.

uegnet.

helt og aldeles.

indbildsk.

frille, hore.

at det kun er det udvortes, der gør en mand til en mand; muligvis en variant til talemåden hos Mau 1879, bind 1, s. 458.

kan indvende (optativ).

mærkbar, tydelig.

også.

fantasien.

temmelig godt eller morsomt.

det skab, hvori dukker og andet legetøj gemmes.

middelmådige.

lærenemme, som har let ved at forstå.

især.

talemåde om at gøre noget, der synes større for en selv end for omgivelserne; muligvis Grundtvigs egen.

mandighed, tapperhed.

Grundtvigs betegnelse for sagntiden eller vikingetiden.

lejesoldat.

kæmpe mod sit fædreland; begå landsforræderi.

dvs. Danmark. Navnet hentyder til Frode Fredegod.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

krigeres, heltes.

togter.

alt andet end.

i stand til.

angreb.

agtværdige, pålidelige kvinder; danske kvinder.

folkeviserne. Kæmper betyder her krigere eller helte.

indbyrdes; indimellem.

krig.

travlhed.

sikkert.

parallelværker, panderter; vel i betydningen omarbejdede udgaver.

skitse.

her: historiebog på rim.

forfatterne.

forfatteren.

dagløn.

også.

bevægelse.

allerede.

bringes til at gløde stærkere.

tyvagtige påfund, unoder.

agtværdig, pålidelig mand; dansk mand.

bestræbe mig på.

jf. ordsproget om at den, der sover hårdt, sover som en sten, Mau 1879 nr. 9.984 og Grundtvig 1845, nr. 2.565.

hævdvunden og prisværdig.

med sikkerhed.

dvs. håndværk.

rigeligt; mere end nok.

således.

lod kline.

som ikke.

allerede.

i særdeleshed, specielt.

tilsammen.

Anvendt litteratur

- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Mau 1879, E. (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*. København